

**СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
ПСИХООСВІТА ТА ПЕДАГОГІКА ДОРΟΣЛИХ**

Спеціальність: **С4 «Психологія»**

Освітньо-професійна програма: **Клінічна психологія**

Код компонента в освітній програмі: **ВК 1**

Рівень вищої освіти: **другий (магістерський)**

Форма здобуття освіти: **очна (денна)**

Рік навчання: **I**

Семестр(и): **II (весняний)**

Тип освітнього компонента: **вибірковий**

Навчальний рік: **2025-2026**

Обсяг: **3 кредити ECTS (90 год.)**

Навчальні заняття: **лекції, практичні заняття, консультації**

Підсумковий контроль: **залік**

Пререквізити: **обсяг знань достатній для вступу на спеціальність**

Кафедра/підрозділ: **кафедра української мови, психології та педагогіки**, пр. Науки, 4, корпус А, 5 поверх

Керівник освітнього компонента: **Фоміна Людмила Володимирівна**

email: lv.fomina1@knmu.edu.ua

ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Курс **«Психологія конфліктів та медіації»** спрямований на формування у здобувачів знань про психологічну природу, структуру, динаміку та механізми конфліктів, а також про принципи і технології їх конструктивного вирішення. Дисципліна поєднує теоретичні основи конфліктології, соціальної та організаційної психології з практичними навичками медіації, переговорного процесу, фасилітації групових рішень. Курс має прикладний характер і готує майбутніх психологів до ефективного управління конфліктами у професійному, міжособистісному, сімейному та соціальному середовищі.

МЕТА КУРСУ. Здобувачі навчатимуться аналізувати психологічні причини виникнення конфліктів, розуміти їхні типи, етапи розвитку та можливі наслідки, оволодіють знаннями про моделі поведінки у конфліктних ситуаціях і сучасні підходи до медіації як альтернативного способу вирішення суперечностей. Вони зможуть застосовувати психологічні методи профілактики, трансформації та врегулювання конфліктів із урахуванням індивідуальних, культурних та етичних особливостей учасників.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

- знати основні поняття, принципи та моделі конфліктології й медіації, класифікації конфліктів і підходи до їх врегулювання;
- розуміти психологічні механізми виникнення конфліктів — мотиваційні, когнітивні, емоційні, комунікативні — та закономірності їх розвитку;
- володіти знаннями про стратегії поведінки у конфлікті (конкуренція, уникнення, пристосування, компроміс, співпраця) та умови їх ефективного застосування;
- уміти застосовувати методи діагностики конфліктності особистості, стилів реагування, рівня агресивності, емпатії та комунікативних бар'єрів;
- використовувати набуті знання для проведення медіаційних сесій, переговорів, фасилітації групових процесів, профілактики конфліктів у колективах і міжособистісних стосунках;
- розвивати навички конструктивного спілкування, активного слухання, емоційної регуляції, асертивності, толерантності та етичної нейтральності, необхідні для ефективної роботи медіатора і психолога-конфліктолога.

ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Перелік тем лекцій (10 год.):

1. Загальнотеоретичні основи психології конфлікту
2. Динаміка конфлікту: основні стадії та їх особливості
3. Основи управління конфліктом
4. Методологія і методика дослідження конфліктів
5. Внутрішньоособистісний конфлікт

6. Міжособистісні та сімейні конфлікти
7. Організаційні та трудові конфлікти
8. Основні технології вирішення конфліктів
9. Переговорний процес і його динаміка
10. Медіація: принципи, види, технології

Перелік тем практичної роботи (20 год):

1. Загальнотеоретичні основи психології конфлікту
2. Динаміка конфлікту: основні стадії та їх особливості
3. Основи управління конфліктом
4. Методологія і методика дослідження конфліктів
5. Внутрішньоособистісний конфлікт
6. Міжособистісні та сімейні конфлікти
7. Організаційні та трудові конфлікти
8. Основні технології вирішення конфліктів
9. Переговорний процес і його динаміка
10. Медіація: принципи, види, технології

Перелік тем самостійної роботи студента (60 год.)

1. Загальнотеоретичні основи психології конфлікту
2. Динаміка конфлікту: основні стадії та їх особливості
3. Основи управління конфліктом
4. Методологія і методика дослідження конфліктів
5. Внутрішньоособистісний конфлікт
6. Міжособистісні та сімейні конфлікти
7. Організаційні та трудові конфлікти
8. Основні технології вирішення конфліктів
9. Переговорний процес і його динаміка
10. Медіація: принципи, види, технології

СРС спрямована на поглиблення та закріплення теоретичних знань, отриманих під час аудиторного навчання та сприяють формуванню професійних компетентностей. Результати СРС підлягають контролю та включені до підсумкового контролю знань.

Консультації: онлайн, за попередньою реєстрацією на сторінці курсу в Системі дистанційного навчання курсу.

Методи навчання: лекції, інтерактивні дискусії, робота в малих групах, аналіз і розв'язання комунікативних ситуацій, метод кейсів, рольові ігри, моделювання професійних діалогів, тренінгові вправи з розвитку комунікативних навичок, метод самопрезентації, мозковий штурм.

ОЦІНЮВАННЯ

Поточна навчальна діяльність (ПНД). Оцінювання успішності здобувачів освіти здійснюється відповідно до Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в ХНМУ (<https://knmu.edu.ua/documents/normatyvni-dokumenty-navchalnogo-proczesu/>). Оцінка за практичне чи підсумкове заняття становить від 2 до 5 балів. Подання завдань за запізненням з неповажних причин тягне за собою зниження оцінки відповідно до відсотка запізнення в часі від часу виконання завдання. Завдання перевіряються до 24 год. Оцінки виставляються у електронний журнал. Незадовільні оцінки відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf).

В кінці семестру середня оцінка за семестр конвертується у багатобальну оцінку (70 – 120 балів) відповідно до таблиці 1 Інструкції з оцінювання (див. вище). Середнє арифметичне ПНД становить загальну навчальну діяльність (ЗНД).

Індивідуальні завдання (ІЗ) оцінюються до 10 балів.

Підсумковий контроль. Умовою допуску до заліку є набрання 70 балів ЗНД. Оцінка за залік становить від 50 до 80 балів.

Оцінка з дисципліни (ОД). $ОД = ЗНД + ІЗ + 3$.

Оскарження результатів підсумкового контролю проводиться у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_apel_kontrol.pdf).

ПОЛІТИКИ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Рекомендації щодо роботи на курсі: брати активну участь у всіх формах роботи на заняттях, присвячувати 1-2 год. щодня виконанню самостійної роботи та підготовці до занять, ставити запитання під час занять, відвідувати консультації, вчасно здавати завдання та виконувати усі форми контролю.

Відвідування занять. Відвідування лекцій є обов'язковим. Формою одягу під час офлайн-занять є білий медичний халат. При запізнення більше ніж на 5 хвилин ви можете бути не допущені до заняття. Пропущені заняття відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf).

Академічна доброчесність. ХНМУ стоїть на позиціях нульової толерантності до проявів академічної недоброчесності. Будь-які порушення принципів академічної доброчесності тягнуть за собою відповідальність у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_ad-1.pdf).

Використання електронних гаджетів та інструментів штучного інтелекту допускається лише з дозволу викладача.

Політика щодо осіб з особливими освітніми потребами. Здобувачі з особливими освітніми потребами мають зв'язатися з викладачем задля розробки індивідуальної освітньої траєкторії.

Час відповіді викладача: 24 години.

Технічні вимоги до роботи на курсі:

- доступ до комп'ютера, ноутбука, планшета чи смартфона
- корпоративний обліковий запис Google з власним фото
- навички роботи з Google Workspace (Google Meet, Docs, Sheets, Slides, Forms) та Moodle

Технічна підтримка: АСУ (ev.shevtsov@knmu.edu.ua), Google (tehotdelknmu@gmail.com), Moodle (al.korol@knmu.edu.ua)

Список рекомендованої літератури:

1. Вайнагій М. В. Теоретико-правові проблеми переговорного процесу: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ - 2021, 19 с.
2. Конфліктологія та медіація: навчальний посібник / В. І. Докаш. Чернівці, Львів: Видавництво «Новий Світ – 2000», 2021. 249 с.
3. Рахліс В. Л., Павленко О. О. Переговори і медіація: підручник для підготовки професійного переговорника. Дніпро ТОВ «Дріант», видання 2-е перероблене, 2021. 344 с.
4. Чанишева Г. І. Соціальний діалог: навч.-метод. посібник. Одеса: Фенікс, 2021. 81 с.

Зав. кафедри української мови,
психології та педагогіки

Людмила ФОМІНА